

Державна служба статистики України

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Державної служби
статистики

04 грудня 2023 року № 322

**МЕТОДОЛОГІЧНІ ПОЛОЖЕННЯ
ДЕРЖАВНОГО СТАТИСТИЧНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ
"ВИТРАТИ НА ОХОРОНУ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО
СЕРЕДОВИЩА"**

Київ – 2023

Державна служба статистики України

Відповідальний за підготовку – директор департаменту статистики сільського господарства та навколишнього середовища апарату Державної служби статистики України Олег Прокопенко.

Методологічні положення державного статистичного спостереження "Витрати на охорону навколишнього природного середовища" (далі – Методологічні положення) містять опис основних положень, правил і методів проведення цього державного статистичного спостереження.

Ці Методологічні положення призначені для використання працівниками органів державної статистики, а також можуть бути корисні для інших заінтересованих користувачів державної офіційної статистичної інформації.

Методологічні положення підготували фахівці відділу екологічних рахунків і статистики навколишнього середовища департаменту статистики сільського господарства та навколишнього середовища апарату Держстату.

Методологічні положення схвалені Комісією з питань удосконалення методології та звітної документації Держстату (протокол від 30 червня 2023 року № КПУМ/16-23).

Держстат

вул. Шота Руставелі, 3, Київ, 01601

<http://www.ukrstat.gov.ua>

телефон: (044) 287-24-22

адреса електронної пошти: office@ukrstat.gov.ua

Зміст

| | Стор. |
|--|-------|
| Скорочення та умовні позначення..... | 4 |
| I. Вступ..... | 5 |
| II. Загальна характеристика явища, що вивчається, та показники, що поширюються..... | 5 |
| III. Об'єкт і одиниця статистичного спостереження | 8 |
| IV. Джерела та методи отримання інформації статистичного спостереження | 9 |
| V. Сукупність одиниць статистичного спостереження, що вивчається... | 9 |
| VI. Статистичні методи обробки й аналізу даних статистичного спостереження | 11 |
| VII. Статистичні методи уникнення розкриття конфіденційних статистичних даних статистичного спостереження | 12 |
| VIII. Поширення результатів статистичного спостереження | 12 |
| IX. Перегляд статистичної інформації статистичного спостереження... | 13 |
| X. Особливості проведення державного статистичного спостереження в умовах надзвичайних і неперехресних обставин (зокрема, в умовах правового режиму воєнного стану в Україні)..... | 14 |
| Додатки: | |
| Додаток 1. Показники, що поширюються за результатами державного статистичного спостереження "Витрати на охорону навколишнього природного середовища" | 16 |
| Додаток 2. Опис інформації у формі державного статистичного спостереження № 1-екологічні витрати (річна) "Звіт про витрати на охорону навколишнього природного середовища" | 19 |
| Додаток 3. Опис адміністративних даних | 22 |
| Додаток 4. Схема розрахунку інвестицій в обладнання та устаткування, що пов'язані з екологічно більш чистими технологіями, та інвестицій в обладнання та устаткування для контролю забруднення навколишнього природного середовища та прилади для очищення від забруднення за напрямками природоохоронної діяльності | 23 |
| Список використаних джерел | 25 |

Скорочення та умовні позначення

| | |
|--------------------------------------|--|
| ДСС, статистичне спостереження | – державне статистичне спостереження; |
| статистична інформація | – офіційна державна статистична інформація; |
| ЄС | – Європейський Союз; |
| КВЕД | – Класифікація видів економічної діяльності; |
| КІСЕ | – Класифікація інституційних секторів економіки України; |
| КАТОТТГ | – Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад; |
| РСО | – Реєстр статистичних одиниць; |
| СРП | – Статистичний реєстр підприємств; |
| ТОД | – територіальні органи Держстату; |
| <i>T</i> | – рік, у якому формується сукупність одиниць державного статистичного спостереження; |
| СЕРА | – міжнародна стандартна статистична Класифікація природоохоронної діяльності та витрат Євростату (Classification of Environmental Protection Activities and Expenditure 2000 (СЕРА 2000)). |

I. Вступ

1. Метою проведення ДСС "Витрати на охорону навколишнього природного середовища" є формування інформації про витрати на охорону навколишнього природного середовища для інформаційного забезпечення аналізу витрат на охорону навколишнього природного середовища, розрахунку показників структурної статистики та допоміжного (сателітного) рахунку витрат на охорону навколишнього природного середовища.

Користувачами даних ДСС можуть бути державні органи та органи місцевого самоврядування, науковці та дослідники, медіа (засоби масової інформації), міжнародні організації, підприємства (організації), фізичні особи.

2. Ці Методологічні положення враховують рекомендації, визначені Регламентом (ЄС) від 06 липня 2011 року № 691/2011 [17] (зі змінами, внесеними Регламентом (ЄС) від 16 квітня 2014 року № 538/2014 [18]) про європейські екологічні економічні рахунки у частині складання рахунку витрат на охорону навколишнього природного середовища.

3. ДСС проводиться відповідно до статті 10 Закону України "Про офіційну статистику" [1] та відповідає зобов'язанням України щодо імплементації статті 355 Глави 5 "Статистика" розділу V Угоди про асоціацію з ЄС у частині питань щодо надання вчасних та надійних даних, які можна порівняти на міжнародному рівні.

4. ДСС проводиться з річною періодичністю.

5. Для цілей цих Методологічних положень терміни вживаються у значеннях, наведених у статтях 1, 8, 9, 10 Закону України "Про офіційну статистику" [1], статті 25 Закону України "Про охорону навколишнього природного середовища" [6], пунктах 5, 9, 15, 20, 33, 42, 52, 67, 73, 75 Глосарія до плану статистичного спостереження [7] і розділі I Методологічних положень державного статистичного спостереження "Реєстр статистичних одиниць" [9].

II. Загальна характеристика явища, що вивчається, та показники, що поширюються

1. Явищем, що вивчається в цьому спостереженні, є діяльність підприємств, спрямована на охорону навколишнього природного середовища, зниження й ліквідацію негативного впливу антропогенної діяльності на навколишнє природне середовище.

Для аналізу та відстеження цього явища в межах ДСС формуються такі показники за рік T :

1) витрати на охорону навколишнього природного середовища (у тис.грн) (показник характеризує обсяг капітальних інвестицій та поточних витрат,

спрямованих на запобігання та зниження рівня забруднення навколишнього природного середовища за звітний рік);

2) капітальні інвестиції на охорону навколишнього природного середовища (у тис.грн) (показник характеризує обсяг фактично освоєних (використаних) капітальних інвестицій з метою охорони навколишнього природного середовища, до яких належать капітальні інвестиції в нові та існуючі матеріальні та нематеріальні активи, які були здійснені на придбання обладнання, технічне оснащення, будівництво природоохоронного призначення за звітний рік);

3) інвестиції у капітальний ремонт основних засобів природоохоронного призначення (у тис.грн) (показник характеризує обсяг капітальних інвестицій, пов'язаних із поліпшенням об'єкта природоохоронного призначення, що призводить до збільшення майбутніх економічних вигід, первинно очікуваних від використання об'єкта, на суму яких збільшується первісна вартість основних засобів (будівель, споруд, машин і обладнання, транспортних засобів тощо) за звітний рік);

4) інвестиції в обладнання та устаткування, що пов'язані з екологічно більш чистими технологіями (у тис.грн) (показник характеризує обсяг капітальних інвестицій, пов'язаних із запобіганням утворення забруднення шляхом модифікації чи адаптації виробничого процесу, результатом якого є попередження чи зменшення обсягів забруднення навколишнього природного середовища) за звітний рік (схема розрахунку наведена в додатку 4 до цих Методологічних положень);

5) інвестиції в обладнання та устаткування для контролю забруднення навколишнього природного середовища та прилади для очищення від забруднення (у тис.грн) (показник характеризує обсяг капітальних інвестицій в очищення, тобто уловлення та видалення забруднюючих речовин після їх утворення, вимірювання рівня забруднення навколишнього середовища, а також на обробку й утилізацію забруднюючих речовин, які утворюються в результаті виробничої діяльності підприємства за звітний рік) (схема розрахунку наведена в додатку 4 до цих Методологічних положень);

6) поточні витрати на охорону навколишнього природного середовища (у тис.грн) (показник характеризує обсяг витрат на утримання основних засобів природоохоронного призначення, моніторинг стану забруднення довкілля, адміністративну, управлінську діяльність у галузі охорони навколишнього природного середовища, на виконання науково-дослідних робіт природоохоронного призначення за звітний рік);

7) обсяг реалізованої побічної продукції, отриманої при здійсненні природоохоронних заходів (у тис.грн) (показник характеризує обсяг побічної

продукції, яка утворюється у результаті очищення відхідних газів, стічних вод та переробки відходів за звітний рік);

8) обсяг реалізованих послуг природоохоронного призначення (у тис.грн) (показник характеризує обсяг отриманих коштів за реалізовані спеціалізовані екологічні послуги щодо відведення, очищення стічних вод, обслуговування каналізаційних систем і збирання, вивезення, оброблення, знищення, розміщення відходів за звітний рік);

9) витрати на оплату послуг природоохоронного призначення (у тис.грн) (показник характеризує обсяг коштів, сплачених за спеціалізовані екологічні послуги щодо відведення, очищення стічних вод, обслуговування каналізаційних систем і збирання, вивезення, оброблення, знищення, розміщення відходів за звітний рік).

2. Показники ДСС, зазначені в пункті 1 розділу II цих Методологічних положень, формуються в таких розрізах:

1) для показників, зазначених у підпунктах 1–9 пункту 1 розділу II цих Методологічних положень, – у цілому по Україні та за регіонами відповідно до КАТОТТГ [11], за видами економічної діяльності на рівні класу за КВЕД [12], за інституційними секторами економіки згідно з КІСЕ (сектор нефінансових корпорацій (S.11), фінансових корпорацій (S.12), загального державного управління (S.13), некомерційних організацій, що обслуговують домашні господарства (S.15) [13]);

2) для показника про витрати на охорону навколишнього природного середовища:

за видами витрат (капітальні інвестиції, поточні витрати);

за джерелами фінансування (власні кошти підприємств і організацій, кредити банків і позики; кошти державного та місцевого бюджетів; міжнародні фонди та невідплатна міжнародна допомога);

за напрямками природоохоронної діяльності та витрат відповідно до Переліку напрямів природоохоронної діяльності та витрат (згідно із класифікацією СЕРА 2000), визначеними у додатку 1 до Методологічних положень державного статистичного спостереження "Рахунок витрат на охорону навколишнього природного середовища"[8];

3) для показника про капітальні інвестиції на охорону навколишнього природного середовища:

за джерелами фінансування;

за напрямками природоохоронної діяльності та витрат;

за видами інвестицій на охорону навколишнього природного середовища (капітальні інвестиції в обладнання та устаткування, що пов'язані з екологічно більш чистими технологіями, та капітальні інвестиції в обладнання та

устаткування для контролю забруднення навколишнього природного середовища та прилади для очищення від забруднення) (схема розрахунку наведена в додатку 4 до цих Методологічних положень);

4) для показників про інвестиції у капітальний ремонт основних засобів природоохоронного призначення, інвестиції в обладнання та устаткування, що пов'язані з екологічно більш чистими технологіями, та інвестиції в обладнання та устаткування для контролю забруднення навколишнього природного середовища та прилади для очищення від забруднення (схема розрахунку наведена в додатку 4 до цих Методологічних положень):

за напрямками природоохоронної діяльності та витрат;

5) для показника про поточні витрати на охорону навколишнього природного середовища:

за джерелами фінансування;

за напрямками природоохоронної діяльності та витрат;

6) для показника про обсяг реалізованих послуг природоохоронного призначення:

за видами послуг з охорони навколишнього природного середовища (відведення та очищення стічних вод, поводження з відходами);

7) для показника про витрати на оплату послуг природоохоронного призначення:

за видами послуг з охорони навколишнього природного середовища;

8) для показника про обсяг реалізованої побічної продукції, отриманої при здійсненні природоохоронних заходів:

за видами природоохоронних заходів (очищення відхідних газів, очищення стічних вод, переробка відходів).

3. Показники, що поширюються за результатами ДСС, та їх розрізи (деталізація) наведені в додатку 1 до цих Методологічних положень.

III. Об'єкт і одиниця статистичного спостереження

1. Об'єктом статистичного спостереження (цільовою сукупністю) є підприємства, які здійснюють витрати на охорону навколишнього природного середовища.

2. Для проведення ДСС використовується комбінація статистичних методів, а саме: несучільного обстеження безпосередньо респондентів ДСС шляхом відбору за визначеними критеріями, а також адміністративних даних та результатів проведення іншого ДСС.

3. Одиницею статистичного спостереження є юридична особа.

IV. Джерела та методи отримання інформації статистичного спостереження

Джерелом інформації ДСС є:

інформація, отримана від респондентів за формою ДСС № 1-екологічні витрати (річна) "Звіт про витрати на охорону навколишнього природного середовища" (далі – форма № 1-екологічні витрати (річна)), опис якої наведено в додатку 2 до цих Методологічних положень. Зазначені дані отримуються не пізніше 28 лютого року $T+1$ в електронній формі;

інформація щодо сукупності респондентів ДСС для спостереження в році $T+1$, яка отримується в другій декаді листопада року T в електронній формі:

ДСС "Викиди забруднюючих речовин і парникових газів в атмосферне повітря" за формою № 2-ТП (повітря) річна "Звіт про викиди забруднюючих речовин і парникових газів у атмосферне повітря від стаціонарних джерел викидів";

ДСС "Відходи" за формою № 1-відходи (річна) "Звіт про відходи";

ДСС "Лісогосподарська діяльність" за формою № 3-лг (річна) "Звіт про відтворення та захист лісів";

інформація ДСС "Реєстр статистичних одиниць", яка використовується для формування генеральної сукупності, сукупності одиниць статистичного спостереження, що вивчається, та сукупності респондентів ДСС і отримується в другій декаді листопада року T в електронній формі;

адміністративні дані Держлісагентства щодо юридичних осіб, яким у році T надано в користування мисливські угіддя. Зазначена інформація отримується в жовтні року T в електронній формі відповідно до угоди щодо взаємообміну інформаційними ресурсами;

адміністративні дані обласних державних адміністрацій щодо одержувачів бюджетних коштів у році T , які є кінцевими виконавцями робіт (які освоїли кошти) за програмами з охорони навколишнього природного середовища. Зазначені дані отримуються в жовтні року T в електронній формі відповідно до угод щодо взаємообміну інформаційними ресурсами.

V. Сукупність одиниць статистичного спостереження, що вивчається

1. Для отримання даних безпосередньо від респондента у грудні року T на державному рівні відбувається формування генеральної сукупності, сукупності одиниць статистичного спостереження, що вивчається, та сукупності респондентів ДСС.

Генеральна сукупність одиниць статистичного спостереження формується на основі РСО (у частині СРП) [9] і включає одиниці, які є активними станом на 01 листопада року T , що відповідають таким критеріям:

1) тип статистичної одиниці: підприємство;

2) інституційний сектор економіки відповідно до КІСЕ: S.11 "Нефінансові корпорації", S.12 "Фінансові корпорації", S.13 "Сектор загального державного управління" та S.15 "Некомерційні організації, що обслуговують домашні господарства";

3) вид економічної діяльності згідно із КВЕД: класи 01.11–96.09.

2. На основі генеральної сукупності одиниць формується сукупність одиниць, що вивчається. До сукупності одиниць, що вивчається, включаються одиниці, які відповідають хоча б одному з таких критеріїв:

1) основний вид економічної діяльності згідно із КВЕД належить до секцій В та С, і середня кількість працівників у них становить 250 осіб і більше;

2) основний вид економічної діяльності згідно із КВЕД належить до секції Е, і середня кількість працівників у них становить 10 осіб і більше;

3) входять до сукупності одиниць ДСС "Викиди забруднюючих речовин і парникових газів в атмосферне повітря", яка вивчається у році $T+1$;

4) входять до сукупності одиниць ДСС "Відходи", яка вивчається у році $T+1$;

5) входять до сукупності одиниць ДСС "Лісогосподарська діяльність", яка вивчається у році $T+1$.

6) у році T надано в користування мисливські угіддя;

7) у році T отримали (освоїли) бюджетні кошти за програмами з охорони навколишнього природного середовища.

3. До сукупності одиниць, що вивчається в році $T+1$, не включаються одиниці, які були включені до сукупності одиниць, що вивчається в роках $T-1$, T , та які не звітували або подали звіти з відсутніми даними протягом років $T-1$, T із причин, пов'язаних із відсутністю здійснення господарської діяльності (у одиниці відсутнє явище, яке спостерігається; одиниця не звітує з причини виникнення надзвичайних та непереборних обставин; одиниця реорганізована/в стадії реорганізації або передала виробничі фактори іншій одиниці), а також з причини, що одиниця не знайдена за наявними контактами або відмовилася звітувати.

4. На підставі сукупності одиниць статистичного спостереження, що вивчається, формується сукупність респондентів, до якої включаються

юридичні особи, яким відповідають одиниці, що наявні в сукупності одиниць ДСС. Очікується, що рівень відповідей респондентів становитиме 95 %.

5. Актуалізація сукупності одиниць статистичного спостереження і сукупності респондентів ДСС не здійснюється.

6. Інформація про респондентів, які подали звіти за власною ініціативою, накопичується й використовується під час формування сукупності одиниць ДСС, що вивчається, у наступному звітному році.

VI. Статистичні методи обробки й аналізу даних статистичного спостереження

1. Обробка даних ДСС складається з опрацювання стандартних процедур щодо даних, отриманих від респондентів, які уведено/завантажено до електронного середовища (контроль повноти введення даних, арифметичні та логічні контролю первинних даних, перевірка правильності співвідношення окремих значень показників).

У разі виявлення неузгодженостей може здійснюватися зв'язок з респондентами та відповідне редагування інформації. При цьому здійснюється контроль рівня надання звітів респондентами, охопленими ДСС, і аналіз причин їх ненадання.

2. Узагальнення інформації ДСС здійснюється на державному та регіональному рівнях. При проведенні ДСС не застосовуються методи компенсації даних.

3. Формування показника витрат на охорону навколишнього природного середовища (підпункт 1 пункту 1 розділу II цих Методологічних положень) відбувається методом поєднання підсумків щодо капітальних інвестицій та поточних витрат на охорону навколишнього природного середовища.

Дані ДСС щодо інвестицій в обладнання та устаткування, що пов'язані з екологічно більш чистими технологіями, та інвестицій в обладнання та устаткування для контролю забруднення навколишнього природного середовища та прилади для очищення від забруднення (підпункти 4, 5 пункту 1 розділу II цих Методологічних положень) розраховуються по підприємствах відповідно до схеми, наведеної в додатку 4 до цих Методологічних положень.

4. Показники ДСС, крім зазначених у пункті 3 цього розділу, формуються шляхом арифметичного підсумовування результатів обстеження сукупності одиниць, що вивчається, за формою № 1-екологічні витрати (річна).

5. Отримані результати ДСС для забезпечення їх якості аналізуються, вивчаються тенденції. Зокрема, застосовуються такі методи, як аналіз даних у часі (динаміка показників за останні 3–5 років), аналіз розподілу даних у

просторі (по регіонах), аналіз агрегатів та розподілу даних (порівняння сумнівних агрегатів та одиниць, показники яких значно відрізняються від розподілу основної частини даних, наприклад порівняння обсягу поточних витрат на охорону навколишнього природного середовища в регіоні до середнього рівня цього показника по країні).

VII. Статистичні методи уникнення розкриття конфіденційних статистичних даних статистичного спостереження

1. Забезпечення статистичної конфіденційності у практиці проведення ДСС здійснюється згідно з міжнародними вимогами до правил конфіденційності даних відповідно до розділу V Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 223/2009 від 11 березня 2009 року [19], а також відповідно до вимог статей 25, 29, 30, 31, 32, 37 Закону України "Про офіційну статистику" [1], статей 18, 21 Закону України "Про інформацію" [3], статей 6, 7 Закону України "Про доступ до публічної інформації" [2], статей 5, 6, 7, 24 Закону України "Про захист персональних даних" [5]. Також забезпечення статистичної конфіденційності проведення ДСС відбувається з урахуванням Методологічних положень щодо забезпечення статистичної конфіденційності офіційної державної статистичної інформації [14].

2. Статистична інформація ДСС характеризує чинники, які впливають або можуть вплинути на стан навколишнього природного середовища та здоров'я людей, тому відповідно до статті 21 Закону України "Про інформацію", статті 30 Закону України "Про офіційну статистику" та з урахуванням Переліку первинних даних, отриманих органами державної статистики від респондентів під час проведення державних статистичних спостережень щодо стану навколишнього природного середовища, на які не розповсюджується заборона щодо їх поширення [15], така інформація не належить до конфіденційної інформації.

VIII. Поширення результатів статистичного спостереження

1. Відповідно до Закону України "Про офіційну статистику" [1] статистична інформація, отримана за результатами ДСС, поширюється в агрегованому знеособленому вигляді.

Крім того, відповідно до пункту 3 частини другої статті 30 Закону України "Про офіційну статистику", та з урахуванням Переліку первинних даних, отриманих органами державної статистики від респондентів під час проведення державних статистичних спостережень щодо стану навколишнього природного середовища, на які не розповсюджується заборона щодо їх поширення [15], первинні дані, отримані органами державної статистики від респондентів під час проведення цього ДСС, надаються на запити користувачів, за винятком обмежень, установлених законодавством.

2.3 метою забезпечення вільного та одночасного доступу користувачів узагальнена статистична інформація за результатами спостереження оприлюднюється на офіційному вебсайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua) та вебсайтах його територіальних органів (www.ukrstat.gov.ua/work/region.html) у відповідних статистичних продуктах (статистична інформація, статистичні публікації). Дані, що оприлюднюються на вебсайтах ТОД, узгоджені з даними, що оприлюднює Держстат.

Результати ДСС оприлюднюються не пізніше ніж через чотири місяці після звітного року. Терміни оприлюднення, показники та їх розрізи (деталізація), а також статистичні продукти, які поширюються за результатами ДСС, зазначаються у плані державних статистичних спостережень на відповідний рік.

3. Інформацію за результатами ДСС Держстат також надає:

1) за запитам користувачів статистичної інформації в порядку та на умовах, визначених чинним законодавством;

2) за угодами про взаємообмін інформаційними ресурсами між Держстатом та іншими державними органами, установами, організаціями;

3) міжнародним організаціям (Євростату, ЄЕК ООН), а також статистичним службам інших країн за їхніми запитам.

ІХ. Перегляд статистичної інформації статистичного спостереження

1. Для цього ДСС передбачений спеціальний перегляд статистичної інформації, який проводиться в разі зміни його методології та/або класифікації, яка використовується для формування показників спостереження в терміни, зазначені у плані ДСС на відповідний рік [10].

2. Перегляду підлягає статистична інформація за показниками, визначеними підпунктами 1–9 пункту 1 розділу II цих Методологічних положень. Перегляду підлягає статистична інформація в цілому по Україні та за регіонами за максимально можливий період проведення ДСС, але не менше п'яти останніх років.

3. Також за цим ДСС може здійснюватися незапланований перегляд статистичної інформації в разі непередбачуваних подій, помилок, які можуть значно (від 5 %) вплинути на результати ДСС.

4. Про спеціальний перегляд користувачам статистичної інформації повідомляють не пізніше як за пів року, про зміни в оприлюднених даних у результаті незапланованого перегляду даних користувачів повідомляють, як

тільки виникне потреба в ньому. Повідомлення здійснюється шляхом оприлюднення на офіційному вебсайті Держстату відповідного оголошення.

5. Переглянуті дані оприлюднюються разом із черговим оприлюдненням відповідної статистичної інформації за підсумками ДСС, згідно із календарем оприлюднення інформації, та з відповідними поясненнями.

Х. Особливості проведення державного статистичного спостереження в умовах надзвичайних і непереборних обставин (зокрема, в умовах правового режиму воєнного стану в Україні)

1. Унаслідок дії положень підпункту 1 пункту 1 Закону України "Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни", яким передбачено, що фізичні особи, фізичні особи-підприємці, юридичні особи подають облікові, фінансові, бухгалтерські, розрахункові, аудиторські звіти та будь-які інші документи, подання яких вимагається відповідно до норм чинного законодавства в документальній та/або в електронній формі, протягом трьох місяців після припинення чи скасування воєнного стану або стану війни за весь період неподання звітності чи обов'язку подати документи [4], отримання даних за цим ДСС, зокрема статистичної звітності та адміністративних даних, наведених у розділі IV цих Методологічних положень, у повному обсязі не є можливим.

2. Через відсутність даних з усіх джерел, наведених у розділі IV цих Методологічних положень, а також альтернативних може не бути можливості здійснити оцінку показників, наведених у розділі II цих Методологічних положень.

У випадку отримання даних у неповному обсязі (менше, ніж очікуваний рівень відповідей респондентів, наведений у розділі V цих Методологічних положень) та/або відсутності даних хоча б за одним із джерел, наведених у розділі IV цих Методологічних положень, оцінка показників, наведених у розділі II цих Методологічних положень, не здійснюється.

3. Строки виконання окремих процесів статистичного виробництва визначаються з урахуванням положень підпункту 1 пункту 1 Закону України "Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни".

4. У період дії воєнного стану або стану війни, а також протягом трьох місяців після його завершення статистична інформація може не поширюватися, зважаючи на відсутність звітів та будь-яких інших документів, подання яких вимагається відповідно до норм чинного законодавства, від респондентів згідно з положеннями підпункту 1 пункту 1 Закону України "Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або

стану війни". Про зазначене користувачам повідомляють додатково шляхом оприлюднення відповідного оголошення на офіційному вебсайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua) та вебсайтах його територіальних органів (www.ukrstat.gov.ua/work/region.html), надання усних чи письмових роз'яснень, наведення пояснень (приміток) у статистичних продуктах тощо.

Директор департаменту статистики
сільського господарства та навколишнього
середовища апарату Держстату

Олег ПРОКОПЕНКО

Додаток 1
до Методологічних положень
(пункт 3 розділу II)

Показники, що поширюються за результатами державного статистичного спостереження "Витрати на охорону навколишнього природного середовища"

| № з/п | Найменування показника | Періодичність | Розпорядник | Територіальний розріз | Інші розрізи |
|-------|--|---------------|-------------|---|--|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 |
| 1. | Витрати на охорону навколишнього природного середовища | Річна | Держстат | Україна, регіони | За видами витрат на охорону навколишнього природного середовища; за напрямками природоохоронної діяльності та витрат; за видами економічної діяльності; за джерелами фінансування; за інституційними секторами економіки |
| | | | ТОД | Регіон, райони, території територіальних громад | За видами витрат на охорону навколишнього природного середовища; за видами економічної діяльності |
| 2. | Капітальні інвестиції на охорону навколишнього природного середовища | Річна | Держстат | Україна, регіони | За напрямками природоохоронної діяльності та витрат; за джерелами фінансування; за видами економічної діяльності; за видами інвестицій на охорону навколишнього природного середовища; за інституційними секторами економіки |
| | | | ТОД | Регіон, райони, території територіальних громад | За напрямками природоохоронної діяльності та витрат |

Продовження додатка 1

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 |
|----|---|-------|----------|---|--|
| 3. | Інвестиції у капітальний ремонт основних засобів природоохоронного призначення, інвестиції в обладнання та устаткування, що пов'язані з екологічно більш чистими технологіями, інвестиції в обладнання та устаткування для контролю забруднення навколишнього природного середовища та прилади для очищення від забруднення | Річна | Держстат | Україна, регіони | За напрямами природоохоронної діяльності та витрат; за видами економічної діяльності; за інституційними секторами економіки |
| | | | ТОД | Регіон, райони, території територіальних громад | За напрямами природоохоронної діяльності та витрат |
| 4. | Поточні витрати на охорону навколишнього природного середовища | Річна | Держстат | Україна, регіони | За напрямами природоохоронної діяльності та витрат; за джерелами фінансування; за видами економічної діяльності; за інституційними секторами економіки |
| | | | ТОД | Регіон, райони, території територіальних громад | За напрямами природоохоронної діяльності та витрат |
| 5. | Обсяг реалізованої побічної продукції, отриманої при здійсненні природоохоронних заходів | Річна | Держстат | Україна | За видами природоохоронних заходів; за видами економічної діяльності; за інституційними секторами економіки |
| 6. | Обсяг реалізованих послуг природоохоронного призначення | Річна | Держстат | Україна, регіони | За видами послуг з охорони навколишнього природного середовища; за видами економічної діяльності; за інституційними секторами економіки |

Продовження додатка 1

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 |
|----|---|-------|----------|------------------|---|
| 7. | Витрати на оплату послуг природоохранного призначення | Річна | Держстат | Україна, регіони | За видами послуг з охорони навколишнього природного середовища; за видами економічної діяльності; за інституційними секторами економіки |

Додаток 2
до Методологічних положень
(розділ IV)

**Опис інформації у формі державного статистичного спостереження
№ 1-екологічні витрати (річна) "Звіт про витрати на охорону
навколишнього природного середовища"**

| № з/п | Найменування інформації | Періодичність | Розріз |
|-------|--|---------------|---|
| 1 | 2 | 3 | 4 |
| 1. | Капітальні інвестиції на охорону навколишнього природного середовища | Річна | <p>за джерелами фінансування (власні кошти підприємств і організацій, кредити банків і позики; кошти Державного та місцевого бюджетів; міжнародні фонди та невідплатна міжнародна допомога);</p> <p>за напрямками природоохоронної діяльності та витрат (охорона атмосферного повітря, попередження змін клімату та захист озонового шару: запобігання забрудненню атмосферного повітря шляхом модифікації виробничих процесів, технологій, заміни сировини (із метою охорони атмосферного повітря; із метою попередження змін клімату та захисту озонового шару);</p> <p>очищення та підвищення дисперсії димових і відпрацьованих газів, вентиляційних викидів (із метою охорони атмосферного повітря; із метою попередження змін клімату та захисту озонового шару; моніторинг, лабораторні дослідження; отримання дозвільної документації та інші заходи);</p> <p>забір і очищення стічних вод (запобігання забрудненню стічними водами шляхом модифікації виробничих процесів; експлуатація каналізаційних систем; очищення стічних вод; очищення охолоджувальної води перед скиданням та усунення теплового впливу на водні об'єкти; моніторинг, лабораторні дослідження; отримання дозвільної документації та інші заходи);</p> <p>поводження з відходами (за винятком високорадіоактивних відходів) (запобігання процесу утворення відходів шляхом модифікації виробничих процесів; збирання та транспортування відходів усіх класів небезпеки); утилізація та видалення відходів I–III класів небезпеки (спалювання; захоронення у</p> |

| 1 | 2 | 3 | 4 |
|----|---|---|---|
| 1. | | | <p>спеціально відведені місця чи на об'єкти; інші методи утилізації та видалення); утилізація та видалення відходів IV класу небезпеки (спалювання; захоронення у спеціально відведені місця чи на об'єкти; інші методи утилізації та видалення); моніторинг, лабораторні дослідження; отримання дозвільної документації та інші заходи);</p> <p>захист і відновлення ґрунтів, підземних і поверхневих вод (запобігання інфільтрації забруднюючих речовин; очищення ґрунтів і водних об'єктів; захист ґрунтів від ерозії та іншої фізичної деградації; запобігання засоленню ґрунтів, рекультивація; моніторинг, лабораторні дослідження; отримання дозвільної документації та інші заходи);</p> <p>зниження шумового та вібраційного впливу на навколишнє середовище (за винятком заходів з охорони праці) (зменшення або ліквідація шумового та вібраційного впливів на джерелах їх утворення (автомобільний та залізничний транспорт; авіаційний транспорт; промислові та інші джерела шуму та вібрації); будівництво та утримання шумопоглинальних/антивібраційних конструкцій (автомобільний та залізничний транспорт; промислові та інші джерела шуму та вібрації); моніторинг, лабораторні дослідження; отримання дозвільної документації та інші заходи);</p> <p>збереження біорізноманіття та охорона природних територій (захист і відновлення чисельності видів тваринного, рослинного світу, збереження середовища їх існування; збереження природних і ландшафтних об'єктів, створення, збереження територій і об'єктів ПЗФ; моніторинг, лабораторні дослідження; отримання дозвільної документації та інші заходи); забезпечення радіаційної безпеки (за винятком заходів з охорони праці та зовнішньої охорони об'єктів) (зниження радіаційного впливу на навколишнє середовище; збір, транспортування та переробка високорадіоактивних відходів; моніторинг, лабораторні дослідження; отримання дозвільної документації та інші заходи);</p> <p>науково-дослідні роботи у сфері охорони навколишнього природного середовища (охорона атмосферного повітря; очищення стічних вод; поводження з відходами (крім</p> |

Продовження додатка 2

| 1 | 2 | 3 | 4 |
|----|--|-------|---|
| | | | радіоактивних); захист ґрунту та водних об'єктів; боротьба із шумом та вібрацією; збереження біорізноманіття; радіаційна безпека; інші); інші види природоохоронної діяльності). |
| 2. | Інвестиції в капітальний ремонт | Річна | за напрямами природоохоронної діяльності та витрат |
| 3. | Поточні витрати на охорону навколишнього природного середовища | Річна | за джерелами фінансування (власні кошти підприємств і організацій, кредити банків і позики; кошти державного та місцевого бюджетів; міжнародні фонди та невідплатна міжнародна допомога); за напрямами природоохоронної діяльності та витрат |
| 4. | Обсяг реалізованих послуг природоохоронного призначення | Річна | за видами послуг з охорони навколишнього природного середовища (відведення та очищення стічних вод, поводження з відходами) |
| 5. | Витрати на оплату послуг природоохоронного призначення | Річна | |
| 6. | Обсяг реалізованої побічної продукції, отриманої при здійсненні природоохоронних заходів | Річна | за видами природоохоронних заходів (очищення відхідних газів, очищення стічних вод, переробка відходів) |
| 7. | Інформація щодо відсутності даних | Річна | за видами причин відсутності даних: не здійснюється вид економічної діяльності, який спостерігається; одиниця припинена або перебуває в стадії припинення; здійснюється сезонна діяльність або економічна діяльність, пов'язана з тривалим циклом виробництва; тимчасово призупинено економічну діяльність через економічні чинники/карантинні обмеження; проведено чи проводиться реорганізація або передано виробничі фактори іншій одиниці; відсутнє явище, яке спостерігається |

Додаток 3
до Методологічних положень
(розділ IV)

Опис адміністративних даних

| № з/п | Найменування інформації | Найменування установи | Періодичність | Розріз |
|-------|--|--------------------------------|---------------|--------|
| 1. | Перелік юридичних осіб, яким надано в користування мисливські угіддя | Держлісагентство | Річна | — |
| 2. | Перелік юридичних осіб - одержувачів бюджетних коштів, які є кінцевими виконавцями робіт (які освоїли кошти) за програмами з охорони навколишнього природного середовища | Обласні державні адміністрації | Річна | — |

Додаток 4
до Методологічних положень
(підпункти 4, 5 пункту 1
розділу II, підпункти 3, 4
пункту 2 розділу II, пункт 3
розділу VI)

Схема розрахунку інвестицій в обладнання та устаткування, що пов'язані з екологічно більш чистими технологіями, та інвестицій в обладнання та устаткування для контролю забруднення навколишнього природного середовища та прилади для очищення від забруднення за напрямками природоохоронної діяльності

| Код за СЕРА | Вид природоохоронної діяльності | Джерело інформації | Код рядка форми № 1-екологічні витрати (річна) |
|---|---|--|--|
| 1 | 2 | 3 | 4 |
| Розрахунок показника "Інвестиції в обладнання та устаткування, що пов'язані з екологічно більш чистими технологіями" | | | |
| 1. | Охорона атмосферного повітря, попередження змін клімату та захист озонового шару | Графа 1 розділу I "Капітальні інвестиції на охорону навколишнього природного середовища", форми № 1-екологічні витрати (річна) | сума рядків 111, 112 |
| 2. | Забір і очищення стічних вод | | рядок 210 |
| 3. | Поводження з відходами (за винятком високорадіоактивних відходів) | | рядок 310 |
| 4. | Захист і відновлення ґрунтів, підземних і поверхневих вод | | сума рядків 410, 430, 440 |
| 5. | Зниження шумового та вібраційного впливу на навколишнє середовище (за винятком заходів з охорони праці) | | сума рядків 511, 512, 513 |
| 6. | Забезпечення радіаційної безпеки (за винятком заходів з охорони праці та зовнішньої охорони об'єктів) | | рядок 710 |
| | Усього | | сума рядків 111, 112, 210, 310, 410, 430, 440, 511, 512, 513, 710 |

| 1 | 2 | 3 | 4 |
|--|---|--|---|
| Розрахунок показника "Інвестиції в обладнання та устаткування для контролю забруднення навколишнього природного середовища та прилади для очищення від забруднення" | | | |
| 1. | Охорона атмосферного повітря, попередження змін клімату та захист озонового шару | Графа 1 розділу I "Капітальні інвестиції на охорону навколишнього природного середовища", форми № 1-екологічні витрати (річна) | сума рядків 121, 122 |
| 2. | Забір і очищення стічних вод | | сума рядків 220, 230, 240 |
| 3. | Поводження з відходами (за винятком високорадіоактивних відходів) | | сума рядків 320, 331, 332, 333, 341, 342, 343 |
| 4. | Захист і відновлення ґрунтів, підземних і поверхневих вод | | рядок 420 |
| 5. | Зниження шумового та вібраційного впливу на навколишнє середовище (за винятком заходів з охорони праці) | | сума рядків 521, 522 |
| 6. | Забезпечення радіаційної безпеки (за винятком заходів з охорони праці та зовнішньої охорони об'єктів) | | рядок 720 |
| | Усього | | сума рядків 121, 122, 220, 230, 240, 320, 331, 332, 333, 341, 342, 343, 420, 521, 522, 720 |

Список використаних джерел

1. Закон України "Про офіційну статистику" від 16 серпня 2022 року № 2524-IX.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2524-20#Text>
2. Закон України "Про доступ до публічної інформації" від 13 січня 2011 року № 2939-VI.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>
3. Закон України "Про інформацію" від 02 жовтня 1992 року № 2657-XII.
URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
4. Закон України "Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни" від 03 березня 2022 року № 2115-IX.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2115-20#Text>
5. Закон України "Про захист персональних даних" від 01 червня 2010 року № 2297-VI.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2297-17>
6. Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища" від 25 червня 1991 року № 1264-XII.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>
7. Глосарій до плану статистичного спостереження, затверджений наказом Держкомстату від 29 грудня 2009 року № 498.
URL: http://ukrstat.gov.ua/metod_polog/glos.htm
8. Методологічні положення державного статистичного спостереження "Рахунок витрат на охорону навколишнього природного середовища", затверджені наказом Держстату від 30 грудня 2022 року № 433.
URL: https://ukrstat.gov.ua/norm_doc/2022/433/433.pdf
9. Методологічні положення державного статистичного спостереження "Реєстр статистичних одиниць", затверджені наказом Держстату від 30 листопада 2021 року № 298.
URL: https://ukrstat.gov.ua/norm_doc/2021/298/298_2021.htm
10. Методологічні положення щодо перегляду офіційної державної статистичної інформації, затверджені наказом Держстату від 25 серпня 2021 року № 220.
URL: http://www.ukrstat.gov.ua/norm_doc/2021/220/220.pdf

11. Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад, затверджений наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 26 листопада 2020 року № 290 (у редакції наказу Міністерства розвитку громад та територій України від 12 січня 2021 року № 3).

URL: <https://bit.ly/3r4u2Dv>

12. Національний класифікатор України. Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010, затверджена наказом Держспоживстандарту України від 11 жовтня 2010 року № 457.

URL: https://ukrstat.gov.ua/klasf/nac_ks/KVED2010.xls

13. Класифікація інституційних секторів економіки України, затверджена наказом Держстату від 03 грудня 2014 року № 378.

URL: https://ukrstat.gov.ua/klasf/st_ks/KISE_2014_1.xlsx

14. Методологічні положення щодо забезпечення статистичної конфіденційності офіційної державної статистичної інформації, затверджені наказом Держстату від 30 грудня 2022 року № 434, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 05 квітня 2023 року за № 573/39629.

URL: <http://surl.li/gtush>

15. Перелік первинних даних, отриманих органами державної статистики від респондентів під час проведення державних статистичних спостережень щодо стану навколишнього природного середовища, на які не розповсюджується заборона щодо їх поширення, затверджений наказом Держстату України від 28 грудня 2022 року № 416 (зі змінами, затвердженими наказом Держстату України від 17 січня 2023 року № 16), зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 11 січня 2023 року за № 62/39118).

URL: https://www.ukrstat.gov.ua/norm_doc/2022/416/416.pdf

16. Порядок подання електронної звітності до органів державної статистики, затверджений наказом Держкомстату від 12 січня 2011 року № 3, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 29 березня 2011 року за № 408/19146.

URL: <https://cutt.ly/VyU7m9l>

17. Regulation (EU) № 691/2011 of the European Parliament and of the Council of 6 July 2011 on European environmental economic accounts.

URL: <http://surl.li/nkckp>

18. Regulation (EU) № 538/2014 of the European Parliament and of the Council of 16 April 2014 amending Regulation (EU) № 691/2011 on European environmental economic accounts.

URL: <http://surl.li/nkclu>

19. Regulation (EC) № 223/2009 of the European Parliament and of the Council of 11 March 2009 on European statistics and repealing Regulation (EC, Euratom) № 1101/2008 of the European Parliament and of the Council on the transmission of data subject to statistical confidentiality to the Statistical Office of the European Communities, Council Regulation (EC) № 322/97 on Community Statistics, and Council Decision 89/382/EEC, Euratom establishing a Committee on the Statistical Programmes of the European Communities.

URL: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/223/oj>